

Bureau Waardenburg bv

Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Gemeente Nijmegen
Mevrouw T. Martens
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

DATUM: 16 december 2011
ONS KENMERK: 11-718/11.14468/GerHo
UW KENMERK: G905091 AG201 F006
AUTEUR: G. Hoefsloot
PROJECTLEIDER: G.F.J. Smit
STATUS: versie 1.0
CONTROLE: J. van Zundert

Flora- en faunawet *quick scan* Groene Oever Visveld Noord

Gemeente Nijmegen is voornemens om op een graslandperceel aan de noordzijde van Lent woningen te bouwen. Hierbij zal rekening gehouden moeten worden met het huidige voorkomen van soorten planten en dieren die beschermd zijn krachtens de Flora- en faunawet¹. Bureau Waardenburg heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek (d.d. 6 december 2011) en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep beoordeeld in het kader van de Flora- en faunawet. Deze notitie doet verslag van onze bevindingen.

Plangebied en werkzaamheden

Het plangebied voor de woningbouw is ongeveer 4,7 hectare groot en ligt ten noorden van de Groot-Brittanniëstraat in Lent. Het perceel is een voormalig akkerland ingezaaid met gras en kruiden (zie figuur 1 en 2). Het perceel wordt jaarlijks gemaaid. Tussen de Groot-Brittanniëstraat en het te bebouwen perceel ligt een droge greppel waarin ruige vegetatie met enkele wilgen groeit. Aan de noordkant van het perceel is recent een natuurvriendelijke oever aangelegd en is de watergang verbreed. Vanuit deze brede watergang stroomde op het moment van het veldbezoek water via een smal slotje naar het kunstwerk aan de zuidoostzijde van het plangebied. Aan de westzijde van dit slotje ligt een asfaltpaadje haaks op de Groot-Brittanniëstraat waarlangs enkele jonge essen

¹ Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet. In de Flora- en faunawet worden drie beschermingsregimes onderscheiden. Voor soorten uit Tabel 1 geldt vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. In voorkomende gevallen hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Voor soorten van Tabel 2 of 3 geldt geen vrijstelling en kan aanvraag van een ontheffing aan de orde zijn bij overtreding van verbodsbepalingen. In de lopende tekst is per beschermde soort aangegeven in welk categorie deze is opgenomen.

staan. Het plangebied wordt door omwonenden als hondenuitlaatveld en speelweide gebruikt.

De gemeente gaat in het plangebied woningen bouwen en bijbehorende infrastructuur en straatverlichting aanbrengen. De droge greppel en de smalle sloot die de brede watergang met het kunstwerk verbindt worden gedempt. De bomen langs het asfaltpad worden gekapt.

Figuur 1. Het plangebied voor de woningbouw gefotografeerd vanuit het westen. Aan de rechterkant de woonhuizen aan de Groot-Brittanniëstraat. Aan de linkerkant is de brede watergang met natuurvriendelijke oever zichtbaar.

Figuur 2. Het plangebied voor de woningbouw aangegeven met rode lijn op een luchtfoto (bron: gemeente Nijmegen).

Methodiek

Het plangebied is op 6 december 2011 bezocht. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc). Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van een schepnet om een indicatie te krijgen van het voorkomen van beschermde soorten vissen. Bomen zijn geïnspecteerd op geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen en nesten van vogels. Op basis van terreinkenmerken en *expert judgement* is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Aanvullend op het terreinbezoek heeft beperkt bronnenonderzoek plaatsgevonden. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen zijn online beschikbare bronnen geraadpleegd, waaronder de NDFF (telmee.nl, waarneming.nl). Daarnaast is gebruik gemaakt van het rapport 'Inventarisatie van de flora- en fauna in 2008 in 'de Landschapszone', onderdeel van het ontwikkelingsgebied 'de Waalsprong' gemeente Nijmegen' (Jagers op Akkerhuis, 2008).

Resultaten

Planten

In de omgeving van het plangebied komen de volgende beschermde soorten uit Tabel 1 van de Flora- en faunawet voor: aardaker, grote kaardenbol en brede wespenorchis (Jagers op Akkerhuis, 2008). In het plangebied zijn geen beschermde soorten planten gevonden. Voor de beschermde soort brede wespenorchis is grasland zonder struiken en bomen en een bodem zonder strooisel ongeschikt als groeiplaats. Voor de grote kaardenbol is de droge greppel langs de Groot-Brittanniëstraat geschikt als groeiplaats maar er zijn geen exemplaren aanwezig. Deze soort is buiten het groeiseizoen nog goed in het veld terug te vinden vanwege de opvallende zaaddozen. Het is mogelijk dat de aardaker langs de droge greppel of de smalle watergang voorkomt. De aardaker kan in het najaar niet meer goed worden geïnventariseerd omdat bovengrondse delen afsterven.

Ongewervelden

In de gemeente Nijmegen komen populaties van twee strikt beschermde soorten ongewervelden uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet voor: rivierrombout en vliegend hert (Koopman *et al.*, 2005). Er zijn geen geschikte biotopen voor deze soorten aanwezig in het plangebied. Het plangebied heeft geen betekenis voor beschermde soorten ongewervelden.

Vissen

In de smalle watergang aangegeven in bijlage 1 is op 6 december 2011 de beschermde bittervoorn gevangen. De bittervoorn staat in Tabel 3 van de Flora- en faunawet. Het juveniele exemplaar is gevangen nabij het kunstwerk in het zuidoosten van het plangebied. De smalle en ondiepe sloot is niet geschikt als voortplantingswater voor de bittervoorn. In het water komen geen grote zoetwatermosselen voor waar de vissen eitjes in kunnen afzetten. De gevangen bittervoorn is afkomstig van watergangen uit de omgeving van het plangebied.

Nabij het plangebied is komt de kleine modderkruiper voor (Tabel 2 Flora- en faunawet; Hoefsloot, 2011). De kleine modderkruiper is in de watergangen in het plangebied niet gevangen. De smalle watergang aangegeven in bijlage 1 is voor deze soort wel geschikt als voortplantingswater. Mogelijk dat de kleine modderkruiper in het voorjaar vanuit de omgeving de smalle watergang intrekt om te paaien.

Voor de beschermde grote modderkruiper is in het plangebied en de directe omgeving geen geschikt biotoop aanwezig. Andere beschermde soorten vissen komen in de directe omgeving van het plangebied niet voor (Jagers op Akkerhuis, 2008).

Amfibieën

Er zijn tijdens het veldbezoek in december 2011 geen amfibieën waargenomen. Amfibieën verbergen zich in deze rustperiode op vorstvrije schuilplaatsen en in de bodem van sloten. Op basis van bekende verspreidingsgegevens is vastgesteld dat de volgende soorten amfibieën in het plangebied voorkomen: gewone pad, bastaard kikker en kleine watersalamander (Jagers op Akkerhuis, 2008). Deze soorten staan in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. De in Nederland algemeen voorkomende soort bruine kikker, ook een beschermde soort uit Tabel 1 van de Flora- en faunawet, is in het plangebied niet

gevonden maar kan zijn gemist. De sloten in het plangebied zijn geschikt als voortplantingswater voor deze soorten amfibieën. De oevers van de wateren zijn geschikt als landbiotoop.

Voor de kamsalamander (Tabel 3 Flora- en faunawet) die net ten noorden van het plangebied is waargenomen (Jagers op Akkerhuis, 2008) is in het plangebied geen geschikt landbiotoop en voortplantingswater aanwezig. Geschikt leefgebied bestaat uit diepe, visvrije wateren met veel watervegetatie en een gevarieerd landbiotoop met vorstvrije schuilplaatsen.

Reptielen

In de omgeving van het plangebied komen geen beschermde soorten reptielen voor. Het plangebied heeft voor beschermde soorten reptielen geen betekenis.

Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komen verschillende soorten beschermde grondgebonden zoogdieren van Tabel 1 van de Flora- en faunawet voor: egel, haas, konijn, mol, bunzing, hermelijn, wezel, vos, verschillende soorten muizen (www.waarneming.nl; Jagers op Akkerhuis, 2008). Ook de steenmarter (Tabel 2 Flora- en faunawet) komt in de omgeving van Lent voor (Hoefsloot, 2011). In het plangebied zijn nabij en in ruigere vegetatie holletjes van muizen gevonden, waarschijnlijk van veldmuis. Verspreid in het plangebied leven mollen. In het plangebied is voor de grotere soorten zoogdieren geen geschikt leefgebied aanwezig. Er zijn onvoldoende schuilplaatsen, geen geschikte verblijfplaatsen en de regelmatige aanwezigheid van honden zorgt voor verstoring. De hierboven genoemde roofdieren kunnen het plangebied 's nachts doorkruisen tijdens foerageertochten. Het plangebied heeft verder geen betekenis voor deze soorten.

Vleermuizen

In de omgeving van het plangebied zijn in 2008 twee soorten vleermuizen waargenomen (Jagers op Akkerhuis, 2008): gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis. Deze soorten staan in Tabel 3 van de Flora- en faunawet. Verblijfplaatsen zijn voor vleermuizen in het plangebied niet aanwezig. De brede watergang aan de noordzijde van het plangebied met ruig begroeide noordoever en gronddepot is geschikt als foerageergebied voor beide soorten. Het open grasland, de smalle sloot en droge greppel zijn niet van betekenis als foerageergebied voor vleermuizen. Gewone dwergvleermuizen jagen graag in de luwte van hoge vegetatie of bebouwing. Aan de westkant net buiten het plangebied is langs de bomenrij in 2008 een vliegroute vastgesteld. Deze bomenrij is momenteel nog aanwezig en zal niet in het kader van de woningbouw in het plangebied worden gekapt.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats²

Er zijn in en direct om het plangebied geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Voor buizerd is er teveel verstoring in het gebied door bouwwerkzaamheden in de omgeving en

² Op grond van door het ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief, zwarte wouw.

wandelaars. Voor andere soorten waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is zijn geen geschikte nestplaatsen aanwezig.

Effecten

Bittervoorn en kleine modderkruiper

Het dempen van de smalle watergang kan leiden tot het doden van bittervoorn en kleine modderkruiper. Een klein oppervlakte aan leefgebied van de kleine modderkruiper met de functie voortplanting gaat hierdoor verloren. Het doden van vissen kan voorkomen worden door de vissen voor het dempen van de sloot uit de watergang te verwijderen en het werk buiten de voortplantingsperiode van de kleine modderkruiper uit te voeren. Het verlies aan een klein oppervlakte leefgebied van de kleine modderkruiper is ruimschoots gecompenseerd door de recente aanleg van de natuurvriendelijke oever aan de noordzijde van het plangebied. Deze oever zal de komende jaren door vegetatieontwikkeling geschikter worden als paaigebied voor vissen.

Vleermuizen

De ingreep veroorzaakt geen negatieve effecten voor vleermuizen. Er zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld en het plangebied heeft geen betekenis als foerageergebied. De vliegrouete blijft intact.

Overige soorten

De aardaker en verschillende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren die in het plangebied voorkomen staan in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Er geldt voor soorten van Tabel 1 bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Om negatieve effecten voor amfibieën te voorkomen wordt aanbevolen geen werkzaamheden aan watergangen uit te voeren in de voortplantingsperiode van amfibieën. Voor overwintering van bastaard kikker en bruine kikker is de smalle watergang niet geschikt.

Het plangebied heeft geen betekenis voor beschermde soorten ongewervelden, reptielen en vogels waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is.

Mitigerende maatregelen

Bij het dempen van de smalle watergang (zie bijlage 1) zijn de hieronder beschreven maatregelen nodig om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen en te voldoen aan de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet).

- Het dempen wordt uitgevoerd in de periode augustus tot en met februari.
- Vissen uit de watergang verwijderen voordat de watergang wordt gedempt. Daarvoor de waterstand in de watergang verlagen tot ongeveer 10 cm met een pomp waarvan de zuigmond in een voor vis onpasseerbaar rooster is geplaatst. De vissen vangen met een schepnet en tijdelijk verzamelen in een teil helder water. Als de meeste vissen zijn gevangen de greppel geheel droogleggen en nog eenmaal inspecteren op achtergebleven vissen.

Conclusie

Het plangebied heeft betekenis voor de beschermde kleine modderkruiper en de beschermde bittervoorn is aangetroffen in een smalle watergang. Als de betreffende watergang gedempt wordt buiten het voortplantingsseizoen van de kleine modderkruiper en de beschermde vissen voor het dempen worden overgezet naar geschikt water in de directe omgeving worden geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

Literatuur

Hoefsloot, G., 2011. Flora- en faunawet quick scan ten behoeve van omgevingsanalyse Vlek 14 te Lent. Notitie met kenmerk 11-557/11.13421/GerHo van 11 oktober 2011.

Hoefsloot, G., 2011. Flora- en faunawet quick scan Pastoor van Laakstraat 72 t/m 76 te Lent. Notitie met kenmerk 11-592/11.13774/GerHo van 4 november 2011.

Jagers op Akkerhuis, G.A.J.M., A.H.P. Stumpel, W.J. Dimmers, B. Verboom 2008. Inventarisatie van de flora en fauna in 2008 in 'de Landschapszone', onderdeel van het ontwikkelingsgebied 'de Waalsprong', gemeente Nijmegen. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1749. 88 blz.; 15 fig.; 6 tab.; 5 ref.

Koopman, A.D.G., L.S.A. Anema & J.M. Reitsma, 2005. Beschermde Natuurwaardenkaart Nijmegen. Toelichting. Rapportnr. 05-065. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Bijlage

De te dempen smalle watergang in het plangebied aangegeven met dikke rode lijn. In de watergang is de bittervoorn gevangen en de watergang is geschikt als voortplantingswater voor de kleine modderkruiper.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met G. Hoefsloot.

Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv
drs. G.F.J. Smit

Paraaf:

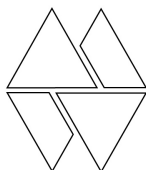

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / gemeente Nijmegen

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder vooraf-gaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
info@buwa.nl www.buwa.nl